

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут журналістики

Кафедра кіно- і телемистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Віталій КОРНЄВ
«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасне аудіовізуальне виробництво: продукт
(постпродакшн для ведучого програм телебачення)

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

02 Культура і мистецтво
21 Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
перший, бакалавр
Ведучий програм телебачення
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021 / 2022
Семестр	3/4/5
Кількість кредитів ECTS	14
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі:

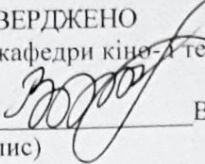
Порожна С.Г., викладач кафедри кіно-і телемистецтва;
Лінартович Д.К., асистент кафедри кіно-і телемистецтва

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. ( ) « » 20 р.
на 20_/20_ н.р. ( ) « » 20 р.
на 20_/20_ н.р. ( ) « » 20 р.

КИЇВ – 2021

Розробники: **Порожна Світлана Геннадіївна**, викладач кафедри кіно- і телемистецтва;
Лінартович Дмитро Костянтинівич, асистент кафедри кіно- і телемистецтва

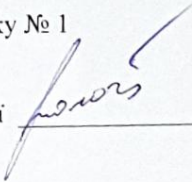
ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри кіно- і телемистецтва

_____
(підпис) Віта ГОЯН

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ Анастасія ВОЛОБУСОВА

1. Мета дисципліни – опанування студентами основ професійної діяльності та екранної творчості телевізійного ведучого в розважальному телемовленні. Ознайомити студентів з основними вимогами і специфічними особливостями екранного виступу, з закономірностями, принципами, правилами і навичками, з яких складається професійна діяльність телеведучого; дати навички володіння позалінгвістичними засобами виразності, навчити робити логічний аналіз тексту й доносити його зміст в усній імпровізаційній манері; ознайомити студентів із професійними навиками ведучого різних типів програм розважального телемовлення, стандартами техніки екранного мовлення, окреслити основні критерії майстерності телевізійного ведучого, сферою діяльності якого є телевізійне шоу як один із складників екранної комунікації.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати:

- специфіку роботи ведучого на телебаченні;
- типи телевізійного мовлення;
- техніки подолання страху перед виступом;
- основні правила побудови інформаційно-розважальних текстів.

2. Вміти:

- самостійно готувати телевізійні тексти;
- застосовувати у щоденній практиці вправи для вдосконалення артикуляції;
- володіти базовими техніками подолання страху роботи перед камерою;
- чітко і ясно доносити зміст повідомлення.

3. Володіти елементарними навичками:

- інтонування та тембрування під час начитки в телестудії та перед камерою;
- роботи у творчій телевізійній команді.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна ОК 16 «Сучасне аудіовізуальне виробництво: продукт (постпродакшн для ведучого програм телебачення)» належить до обов'язкових освітніх компонентів цієї ОПП та викладається впродовж 3, 4 та 5 семестрів бакалаврату. У межах вивчення цієї навчальної дисципліни студенти мають поглибити професійне володіння мовним апаратом і технікою екранного мовлення, опрацювати вербальні та візуальні аспекти творчості ведучого програм розважального телемовлення, розробити власну концепцію телевізійної програми, в основі якої лежить інтерв'ю.

4. Завдання (навчальні цілі):

- навчити створювати інформаційно-розважальні тексти;
- розкрити специфіку роботи в телевізійних реалітійних шоу;
- удосконалити навички вирішувати проблеми та творчо долати труднощі, які виникають на етапі продакшену та постпродакшену;
- сприяти формуванню здатності швидко і професійно ставити запитання героям інформаційно-розважальних програм;
- навчити працювати в команді і самостійно;
- ознайомити з особливостями роботи ведучого під час багатокamerної зйомки у знімальному павільйоні та на відкритому повітрі.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
(креативність).

ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК011. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК02. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.

ФК05. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК12. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології кінознавчої, творчо-виробничої діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати історію виникнення телебачення як мистецтва	Лекція. Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь іспит	10
1.2	Знати професійну термінологію і принципи створення екранного виступу.	Практична робота, семінарське заняття, самостійна робота	Усна відповідь	
1.3.	Знати тренінги для дикції	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь МКР	
1.4.	Вміти використовувати мовний апарат як інструмент для професійного виступу	Лекція. Практична робота, семінарське заняття, самостійна робота	Усна відповідь	
2.1	Вміти створювати тексти, яким притаманні певні композиційні рішення, використовуючи драматургію екранного виступу	Лекція. Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь іспит	20
2.2.	Вміти – використовувати теоретичні знання в практичних роботах	Практична робота, семінарське заняття, самостійна робота	Усна відповідь МКР	20
2.3.	Брати участь у зйомках учбових робіт інших освітніх програм	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь	
2.4.	Об'єктивно сприймати зауваження і критику щодо власних практичних відеоробіт, працювати автономно і відповідально	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь, іспит	
3.1	Комунікація і креативність	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь	
3.2.	Проводити обговорення в колективі	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь	20
3.3.	Шукати інформацію, аналізувати дані, застосовувати технології. Працювати над текстом для дикторської начитки і створювати новостійне текстове повідомлення орієнтуючись на власний досвід	Лекція. Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь, іспит, МКР	
3.4.	Виявляти, ставити та вирішувати проблеми які виникають у ході	Практична робота, самостійна робота	Усна відповідь	

	<i>творчого процесу</i>			
4.1	<i>Автономність і відповідальність</i>	<i>Практична робота , самостійна робота, семінарське заняття</i>	<i>Усна відповідь</i> <i>МКР</i>	
4.2.	<i>Оволодівати сучасними знаннями в аудіовізуальному мистецтві виробництві.</i>	<i>Практична робота, і самостійна робота</i>	<i>Усна відповідь</i>	30
4.3.	<i>Самостійна робота над власним проектом</i>	<i>Практична робота, самостійна робота</i>	<i>Усна відповідь</i>	
4.4.	<i>Професійно застосовувати навички роботи над собою у знімальному павільйоні та учбовій радіостудії</i>	<i>Практична робота, самостійна робота</i>	<i>Усна відповідь, іспит</i>	
	<i>разом</i>			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)															
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4
ПРН3. Володіти методами та навичками роботи зі знімальною освітлювальною технікою та обладнанням.	+		+				+			+				+		+
ПРН4. Володіти методами та навичками роботи зі звукозаписувальною та звуковідтворювальною технікою та обладнанням.	+		+			+			+		+			+		
ПРН5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.		+				+		+			+					+
ПРН6. Створювати драматургічну концепцію та сценарій різних видів, жанрів, стилів.			+						+							
ПРН11. Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.	+						+					+				+
ПРН14. Вміти підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуального мистецтва.	+					+				+					+	
ПРН17. Збирати, оцінювати,		+			+				+		+			+		

аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.																		
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Упродовж 3 семестру 46 % годин відводиться на аудиторні заняття (семінари, модульні роботи) і 54 % – на самостійну роботу перед камерою з набуттям професійних рис ведучого розважальних програм. Рекомендована кількість балів за семестр – 48; критично-розрахунковий мінімум – 40 балів, максимальна кількість балів – 100. Залік проводиться у формі підсумкової модульної контрольної роботи у письмовій формі на останньому занятті. За неї студент може отримати максимально 20 балів, мінімально – 12 балів.

Упродовж 4 і 5 семестрів 46 % годин відводиться на аудиторні заняття (семінари, модульні роботи) і 54 % – на самостійну роботу у вигляді власного або колективного відеопроєкту. Рекомендована кількість балів за семестр – 36, критично-розрахунковий мінімум – 20 балів, максимальна кількість балів – 60. Підсумкова форма контролю у 4 і 5 семестрі – іспити (у письмовій формі). Максимально студент може отримати 40 балів, мінімально – 24 бали за іспит.

7.1 Форми оцінювання студентів:
- семестрове оцінювання:

	ЗМ-3	
	Min. 60 – балів	Max. 100– балів
Усна відповідь, практичні Семінари	4x4=16; 7x2=14	7x6=42; 4x2=8
Самостійна робота	18	30
Підсумкова модульна контрольна робота	12	20

	ЗМ-4, 5	
	Min. 36 – балів	Max. 60– балів
Усна відповідь Практичні заняття	3x1=3; 5x2=10	1x2=2; 7x3=21
Самостійна робота	18	30
Модульна контрольна робота	5	7

- підсумкове оцінювання:

3 семестр залік у формі підсумкової модульної контрольної роботи.

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів;

- форма проведення підсумкової модульної контрольної роботи – письмова, види завдань – тести;

оцінюються такі результати: тестові завдання – за кожну правильну відповідь студенти отримують 1 бал (максимально – 20); списування та плагіат автоматично ведуть до незадовільної оцінки.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 40 балів до складання заліку не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60

Максимум	40	40	20	100
----------	----	----	----	-----

4-5 семестри - підсумковий контроль у вигляді іспиту;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

- форма проведення іспиту – письмова, види завдань – тести та відкрите запитання;

оцінюються такі результати: тестові завдання – за кожну правильну відповідь студенти отримують 1 бал (максимально – 20); відкрита відповідь: фактична вмотивованість і достовірність фактів із історії аудіовізуального мистецтва і виробництва, вичерпність, логічність, лаконічність, грамотність; списування та плагіат автоматично ведуть до незадовільної оцінки;

- умови допуску до підсумкового іспиту:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше 20 балів (рекомендований мінімум складає 36 балів). Мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 20 балів до складання іспиту не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Дисципліна поділена на 3 змістові модулі (частини). Кожен змістовий модуль включає в себе лекції, практичні заняття та самостійну роботу студентів, які звершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу та певних професійних навичок. Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 4, а у змістовий модуль 2 (ЗМ2) теми 5-8, у змістовий модуль 3 (ЗМ3) теми 9-12.

Часткове звітування за самостійну роботу – частина 1 (визначення мети, ідеї, концепції відеопроєкту, який готує студент окремо або ж у творчій команді з представниками інших освітніх програм, означення потенційної аудиторії; окреслення завдань (кожного з учасників колективного проєкту) входить у ЗМ1; презентація проєкту – до ЗМ3.

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (семінарські заняття, практична робота, самостійна робота, модульні роботи) і підсумкове оцінювання (іспит).

Успішне виконання завдання (тести, семінари, практична робота, самостійна робота, іспит) – отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки.

Загальна сума балів – 100 балів (із них семестрове оцінювання – максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Після завершення Змістового модулю 1 проводиться модульна контрольна робота на практичному занятті у вигляді тесту (використання знань, пов'язаних із певним періодом в історії аудіовізуального мистецтва і виробництва (операторської майстерності), 20 хвилин) – друга декада жовтня.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

а) відповідно до кількості правильних відповідей (кожні дві правильні відповіді дають 1 бал); максимальна кількість балів – 7;

в) робота виконана охайно, допускаються лише дві можливості зміни вже зазначеного варіанту (всі наступні «відновлення» вважаються помилкою);

г) модульна робота виконується впродовж зазначеного часу – не більше 20 хвилин.

Самостійна робота – колективний проєкт, де назву та жанр визначає сам студент під керівництвом творчого керівника.

Оцінювання проекту: максимальна кількість балів – 30, що складаються з таких компонентів:

- а) чітко розписана концепція відеороботи, що всебічно враховує жанрові, мовні та інші критерії навичок ведучого програм телебачення – 5 балів;
- б) правдивість, точність у відображенні історичних подій – 5 балів;
- в) оригінальність виконання та монтаж – 5 балів;
- г) майстерність презентації – 5 балів;
- д) грамотність (граматика, стилістика) виконання роботи – 5 балів. Якщо більше 5 помилок – проект НЕ оцінюється;
- е) вчасне подання роботи на кіно-і телемистецтва – 5 балів, невчасне подання роботи – 3 бали.

Усі семестрові роботи (семінарські, практична та самостійна робота) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися в Google Class у робочий час. На перевірку роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент з поважної причини пропустив семінар, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення семінару.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних та лабораторних/практичних занять і самостійної роботи

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин			
		лекції	семінари	практичі і роботи	Самостійна робота
3 семестр					
Змістовий модуль 1. Творча та професійна діяльність ведучого розважальних телепрограм					
1	Тема 1. Мета, завдання, предмет, структура, наповнення курсу	2	2	10	16
2	Тема 2. Ведучий розважальних телепрограм: специфіка екранної творчості	2	4	12	16
3	Тема 3. Вербальні та візуальні аспекти творчості ведучого програм розважального телемовлення	-	-	12	16
4	Тема 4. Професійні риси ведучого розважальної телепрограми.	-	-	14	12
	Модульна контрольна робота	-	-	2	-
	Разом за семестр – 120 год.	4	6	50	60
4 семестр					
Змістовий модуль 2					
Специфіка роботи телевізійного ведучого розважального типу програм					
5	Тема 5. Особливості роботи ведучого телепрограм розважального типу	-	-	16	18
6	Тема 6. Ведучий ток-шоу	-	-	16	18
7	Тема 7. Ведучий талант-шоу	-	-	14	18
8	Тема 8. Ведучий авторських розважальних телепрограм	-	-	16	18
	Модульна контрольна робота	-	-	2	-
	Разом за семестр – 180 год.	-	4	86	90
5 семестр					
Змістовий модуль 3. Ведучий-інтерв'юер в розважальній телепрограмі					
9	Тема 8. Екранна привабливість. Ведучий-співрозмовник.	-	-	14	16
10	Тема 9. Принципи використання інтерв'ю в ефірі різних типів мовлення, спільне та відмінне. Специфіка інтерв'ю в розважальному ефірі.	-	-	16	14
11	Тема 10. Двоє ведучих в ефірі: методика спілкування з героєм телепрограми.	-	-	14	14
12	Тема 11. Розробка концепції телевізійної програми, побудованої на інтерв'ю: етапи створення.	-	-	14	16
	Модульна контрольна робота	-	-	2	-
	Разом за семестр – 120 год.	-	-	60	60
	Разом за дисципліну – 420 год.	4	10	196	210

Загальний обсяг 420 год.

Лекції – 4 год.

Семінарські – 10 год.

Практичні заняття – 196 год.

Самостійна робота - 210 год.

9. Рекомендована література

Основна

1. Безручко О.В., Десятник Г.О., Іщенко М.С., Полешко С.М., Порожна С.Г. Майстерність телевізійного ведучого як навчальна дисципліна та методика її викладання: навч. посібник К.: Ки.МУ, 2015. 431 с.
2. Гоян В., Порожна С. Техніка екранного мовлення: чистомовки: навч. посібник. К. : Інститут журналістики, 2019. 54 с.
3. Десятник Г.О., Полешко С.М. Майстерність телевізійного ведучого: навч. посібник. К.: Вид-во КиМУ, 2012. 169 с.
4. Десятник Г., Полешко С. Особливості роботи ведучого в розважальних і рекламних телевізійних програмах. *Історія, теорія і практика екранних мистецтв, театру, засобів масової комунікації, медіа педагогіки* : колект. монографія [наук. ред. : О.В. Безручко]. К. : КиМУ, 2015. Т. 1. С. 26–52.
5. Кльшова О.Є., Кравчук О.М. Культура української мови. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» 2011. 219 с.
6. Пономаренко Л.Г., Мисечко А. Підготовка телевізійних програм розважальної тематики як складова онлайн-навчання. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2021. № 4. С. 37–43.
7. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В.В. Лизанчук, І.В. Крупський, О.М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
8. Мисечко А.О. Нові тренди у подачі інформаційної телевізійної програми в Україні. *Екранознавство*. 2019. Вип. 3. С. 138–149.
9. Філоненко А.Ю. Визначальні чинники успішності телевізійних реаліті-шоу. *Екранознавство*. 2019. Вип. 3. С. 176–180.
10. Порожна С.Г. Творення звуків та артикуляційна гімнастика мовного апарату. *Екранознавство*. 2020. Вип. 4. С. 35–39.

Додаткова

1. Афоніна О.С. Методологічні проблеми аналізу коду і «подвійного кодування» в контексті семіотики, структуралізму і постструктуралізму. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Вип. 1. К.: Міленіум, 2016. С. 60-65.
2. Афоніна О.С. Постмодерне розуміння «подвійного кодування» в мистецтві. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*: зб. наук. праць; [вип. XXXV]. К. : Міленіум, 2015. С. 142-151.
3. Островська Н. В. Особливості соціальнокомунікаційних технологій політичних ток-шоу на українському телебаченні. *Історія, теорія, методологія й практика соціальних комунікацій у дискурсі університетської освіти*: колект. монографія; за ред. О. Ю. Поди. Д. : ЛПРА, 2016. С. 129–194.
4. Папуша О. Порівняльна характеристика диктора і ведучого радіопрограм. *Журналіст України*. К., 2002. № 2. С. 15–17.
5. Пенчук І. Л. Телебачення для дітей в Україні: інформаційно-емоційний і змістовно-тематичний потенціал: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук. із соц. комунікацій: спец. 27 00 04. Запоріжжя, 2012. 40 с.
6. Пітерс Дж. Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації. К.: Академія, 2004. 302 с.

7. Путькалець Л. Концепція аналітично-публіцистичних телевізійних програм. *Вісник Львівського університету. Серія Теле- та радіожурналістика*. 2012. Вип. 11. С. 245–251.
8. Сербенська О. А., Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. Львів: ПАІС, 2007. 112 с.
9. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики. К.: ВПУ «Київський університет», 2004. 129с.
10. Яковець А. В. Концепція телевізійної програм. К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2000. 198 с.

Інтернет-ресурси

1. Культура мови. https://l-ponomar.com/category/kultura_movy.
2. Лисак Б. Як покращити дикцію: рекомендації та вправи. <https://happymonday.ua/yak-pokrashhyty-dyktsiyu-rekomendatsiyi-ta-vpravu>.
3. Майстер-клас Алли Самойленко «Як потрапити в кіно?» <https://www.youtube.com/watch?v=dO4bvZG1rF0>.
4. Право на владу: від референдуму до перевороту. 02.12.2021. https://www.youtube.com/watch?v=fR71yUryhRc&ab_channel=%D0%A2%D0%A1%D0%9D.
5. Сценічна мова та дикторська майстерність: комплексні вправи від Софії Козуб / Star City/ <https://www.youtube.com/watch?v=uAN2Lga2XH0>.
6. Сценічна мова. Красива вимова українською. <https://www.youtube.com/watch?v=DAAFm5YgDVk>.
7. Сценічне мовлення – основа роботи над аудіокнигою. <http://yunpress.kiev.ua/news/scenichne-movlennia>.
8. Ток-шоу №1 Василя Голованова / Загроза війни, нормандський формат. 26.01.2022. https://www.youtube.com/watch?v=SacD-4MSHAQ&ab_channel=%D0%A4%D0%B0%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD.
9. Українські скоромовки для дітей. <https://l-ponomar.com/ukrajinski-skoromovky-dlja-ditej>.
10. Transmedia Storytelling: Narrative worlds, emerging technologies, and global audiences. UNSW Sydney (The University of New South Wales). <https://www.coursera.org/learn/transmedia-storytelling>.